İş sağlığı ve güvenliği eğitimi

Çalışma yaşamında özel politika gerektiren durumlar: sorular

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU

Özel politika gerektiren gruplar

6331 sayılı Kanun'un 10. maddesine göre işveren, risk değerlendirmesi yaparken **genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların** durumunu dikkate alır.

Çocuk ve genç çalışanlar

Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Kadın çalışanlar

Gece postaları, doğum izni, süt izni

Gebe ve emziren çalışanlar

Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartları Yönetmeliği

Engelli çalışanlar

İş Kanunu m.30 istihdam yükümlülüğü

Yaşlı ve kronik hastalığı olanlar

Risk değerlendirmesinde özel dikkat

Soru 1

Sigortalının malul sayılması için iş kazası veya meslek hastalığı sonucu çalışma gücünün ya da meslekte kazanma gücünün en az yüzde kaçını kaybetmiş olması gerekir?

A) %50

B) %60 ✓

C) %70

D) %80

Cevap: B

5510 sayılı Kanun'un 25. maddesine göre çalışma gücünün veya meslekte kazanma gücünün en az **%60**'ını kaybeden sigortalı malul sayılır.

Ayrımı unutmayın: iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü en az **%10** kaybeden sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanır (m.19).

Soru 2

Genç işçi tanımı aşağıdakilerden hangisine uyar?

A) **15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi** ✓

B) 14 yaşını tamamlamış, ancak 16 yaşını tamamlamamış kişi

C) 14 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi

D) 16 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi

Cevap: A

Genç işçi: 15 yaşını tamamlamış, 18 yaşını tamamlamamış kişi.

Çocuk işçi: 14 yaşını tamamlamış, 15 yaşını tamamlamamış ve zorunlu temel eğitimini tamamlamış kişi; yalnızca hafif işlerde çalıştırılabilir.

15 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması kural olarak yasaktır (4857 sayılı İş Kanunu m.71).

Soru 3

14 yaşından 18 yaşına kadar çocuk ve genç işçilerin periyodik sağlık muayeneleri hangi aralıklarla yaptırılır?

A) Yılda bir

B) Her ay

C) **6 ayda bir** ✓

D) 3 ayda bir

Cevap: C

Çocuk ve genç işçiler işe başlamadan önce sağlık muayenesinden geçirilir; 18 yaşını tamamlayıncaya kadar periyodik muayeneleri **en az 6 ayda bir** tekrarlanır.

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıftaki işlerde çalışacaklar işe uygunluk raporu olmadan işe başlatılamaz (6331 sayılı Kanun m.15).

Soru 4

Kadın çalışanlar gece postalarında en fazla kaç saat çalıştırılabilir?

A) 6 saat

B) 7,5 saat ✓

C) 8 saat

D) 11 saat

Cevap: B

Kadın çalışanlar gece postalarında **7,5 saatten fazla** çalıştırılamaz; gece çalışmasından önce ve düzenli aralıklarla sağlık gözetimi yapılır.

Bu soru, eski sunumdaki “ay hali günleri 5 gün” sorusunun yerine konmuştur: o hüküm, 6331 sayılı Kanun’la birlikte yürürlükten kalkan Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği’ne aitti.

Soru 5

İş Kanunu'na göre kadın işçilerin doğum öncesi ve doğum sonrası çalıştırılmayacakları süreler için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Doğumdan önce 8, doğumdan sonra 8 hafta; toplam 16 hafta

B) Doğumdan önce 6, doğumdan sonra 8 hafta; toplam 14 hafta

C) Doğumdan önce 8, doğumdan sonra 16 hafta; toplam 24 hafta ✓

D) Doğumdan önce 6, doğumdan sonra 6 hafta; toplam 12 hafta

Cevap: C

7578 sayılı Kanun (RG 01.05.2026) ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 74. maddesi değişti: doğum sonrası süre 8 haftadan **16 haftaya** çıktı; toplam süre **24 hafta** oldu. Çoğul gebelikte doğum öncesine 2 hafta eklenir.

Eski sunumdaki doğru cevap (8 + 8 = 16 hafta) artık geçerli değildir. Aynı kanunla babalık izni 5 günden 10 güne çıkarıldı.

Soru 6

İş Kanunu uygulamasında engelli: bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerindeki engelleri nedeniyle çalışma gücünün en az yüzde …'ından yoksun olduğu sağlık kurulu raporuyla belgelenen kişidir. Noktalı yere hangi sayı gelmelidir?

A) 60

B) 50

C) 40 ✓

D) 30

Cevap: C

Çalışma gücünün en az **%40**'ından yoksun olduğu sağlık kurulu raporuyla belgelenen kişi engelli sayılır.

Mevzuattaki "özürlü" terimi 2013 yılında 6462 sayılı Kanun'la "engelli" olarak değiştirilmiştir. 50 veya daha fazla işçi çalıştıran özel sektör işverenleri işçilerinin %3'ü oranında engelli çalıştırmakla yükümlüdür (İş Kanunu m.30).

Soru 7

Aşağıdakilerden hangisi çalışma hayatındaki özel risk grupları arasında sayılmaz?

A) Kadınlar

B) Engelliler

C) **Sporcular** ✓

D) Çocuklar ve gençler

Cevap: C

6331 sayılı Kanun'a göre özel politika gerektiren gruplar: genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar; ayrıca kadın çalışanların durumu dikkate alınır.

Sporcular bir meslek grubudur; özel politika gerektiren grup olarak sayılmaz.

Güncel değişiklikler özeti

Konu	Eski bilgi	Güncel durum
Doğum izni (İş Kanunu m.74)	8 + 8 = 16 hafta	8 + 16 = 24 hafta (7578 sayılı Kanun, RG 01.05.2026)
Babalık izni	5 gün	10 gün
Ay hali günlerinde çalıştırma yasağı	5 gün	Dayanağı olan Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği 2012'de yürürlükten kalktı
Terim	Özürlü	Engelli (6462 sayılı Kanun, 2013)

Diğer sorulardaki bilgiler (malullük %60, genç işçi tanımı, 6 ayda bir muayene, engelli için %40, özel risk grupları) güncelliğini korumaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimi

Başarılar

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU